

Papież Jan Paweł II

Hieronim Sierński
Biblioteka Główna AGH

Karol Józef Wojtyła urodził się 18 maja 1920 roku w Wadowicach, w skromnej rodzinie urzędnika wojskowego. Bardzo wczesnie stracił matkę, zmarła 13 kwietnia 1929 roku, a w 1932 roku zmarł starszy brat Edmund. W 1938 roku uzyskał maturę z oceną celującą, która umożliwiła podjęcie studiów na większości uczelni bez egzaminów wstępnych. Zdecydował się na studia polonistyczne na Wydziale Filozoficznym Uniwersytetu Jagiellońskiego. W tym też czasie, razem z ojcem, przeprowadził się do Krakowa. Wybuch II wojny światowej drastycznie zmienił jego życie. Od 1940 roku pracował fizycznie w zakładach chemicznych Solvay, od jesieni tegoż roku w kamieniołomie na Zakrzówku, a następnie w oczyszczalni wody w Borku Fałęckim. Jesienią 1941 roku wraz z przyjaciółmi założył Teatr Rapsodyczny, działający konspiracyjnie. W październiku 1942 roku wstąpił do tajnego Metropolitalnego Seminarium Duchownego w Krakowie i studiował teologię. Po wyzwoleniu, oficjalnie został klerykiem 3 roku seminarium. W okresie kwiecień 1945 – sierpień 1946 pracował jako asystent i prowadził seminarium z historii dogmatu na Wydziale Teologii Uniwersytetu Jagiellońskiego. 13 października 1946 roku został subdiakonem, a tydzień później diakonem. 1 listopada 1946 roku z rąk kardynała Adama Stefana Sapiehy otrzymał święcenia kapłańskie i 2 listopada odprawił mszę prymicyjną w krypcie św. Leonarda w katedrze na Wawelu. Następnie 15 listopada wyjechał do Rzymu, aby kontynuować studia teologiczne, które ukończył w 1948 roku i otrzymał stopień doktora. W lipcu 1948 roku został skierowany do parafii w Niegowici, w powiecie wielickim. W marcu 1949 roku powrócił do Krakowa do parafii św. Floriana, gdzie nawiązał współpracę z młodzieżą akademicką. W 1951 roku został skierowany na urlop w celu ukończenia rozprawy habilitacyjnej. W tym okresie dużo uwagi poświęcił także pracy publicystycznej. 12 grudnia 1953 roku jego rozprawa „Ocena możliwości oparcia etyki chrześcijańskiej na założeniach systemu Maxa Schelera” została przyjęta jednogłośnie przez Radę Wydziału Teologicznego UJ. Nie uzyskał jednak habilitacji z powodu odmowy Ministerstwa Oświaty. Wykładał między innymi w seminariach diecezji: krakowskiej, katowickiej i częstochowskiej oraz na Katolickim Uniwersytecie Lubelskim. Jego wykłady obejmowały głównie teologię moralną i etykę małżeńską. 4 lipca 1958 roku został mianowany biskupem tytularnym Ombrii (stolica historycznej diecezji w metropolii Tolemaida w Tebaidzie w Egipcie,

16 października 2018 roku minęła 40 rocznica wyboru kardynała Karola Wojtyły na Stolicę Piotrową, który przybrał imię Jan Paweł II. W 2000 roku Senat AGH przyznał mu doktorat honoris causa. Powód przyznania został uzasadniony następującymi słowami: „za ogromne zasługi w dziele głoszenia miłości i ładu moralnego we wszystkich dziedzinach ludzkiej egzystencji, a szczególnie w budowaniu etycznych fundamentów rozwoju techniki i technologii”.

współcześnie kojarzona z miastem Kom Ombo, obecnie katolickie biskupstwo tytularne), a także biskupem pomocniczym Archidiecezji Krakowskiej. Konsekracja miała miejsce 28 września 1958 roku w katedrze na Wawelu. Mając zaledwie 38 lat był najmłodszym członkiem Episkopatu Polski. Jako biskup przyjął hasło przewodnie swej posługi, które brzmiało: „Totus Tuus” (Cały Twój). W 1962 roku został krajowym duszpasterzem środowisk twórczych i inteligencji. 30 grudnia 1963 roku papież Paweł VI mianował go arcybiskupem Metropolity Krakowskiej i 16 marca 1964 roku uroczystie objął biskupstwo Archidiecezji Krakowskiej. Na okres biskupstwa Karola Wojtyły przypadły także obrady II Soboru Watykańskiego, aktywnie uczestniczył we wszystkich sesjach soborowych. W tym okresie bardzo dużo czasu poświęcał na podróże zagraniczne w celach ewangelizacyjnych i religijnych. W maju 1967 roku został mianowany kardynałem, 28 czerwca z rąk papieża Pawła VI otrzymał kardynalski biret, a 9 lipca odbył się ingres do katedry na Wawelu.

16 października 1978 roku kardynał Karol Wojtyła został wybrany zwierzchnikiem Kościoła katolickiego. Przyjął imię Jan Paweł II. Był pierwszym papieżem z Polski, jak również pierwszym po 455 latach biskupem Rzymu niebędącym Włochem. Miał 58 lat i został najmłodszym papieżem od czasu wyboru Piusa IX w 1846 roku. Dzień mszy św. inauguracyjnej pontyfikatu przypadł na niedzielę 22 października 1978 roku. Charakterystycznym elementem pontyfikatu Jana Pawła II były podróże zagraniczne. Odbył ich 104, odwiedzając 129 krajów, odbył także około 100 podróży na terenie Włoch. Z tego też powodu został nazwany „papieżem-pielgrzymem”. W czerwcu 1979 roku odbył pierwszą pielgrzymkę do Polski. Podczas tej wizyty padły słynne później słowa: „Wołam, ja, syn polskiej ziemi, a zarazem ja, Jan Paweł II, papież. Wołam z całej głębi tego Tysiąclecia, wołam w przeddzień Święta Zesłania, wołam wraz z wami wszystkimi: Niech zstąpi Duch Twój! Niech zstąpi Duch Twój i odnowi oblicze ziemi. Tej ziemi!”. Głoszone przez niego nauki walnie przyczyniły się do

fol. arch. KAI

Papież Jan Paweł II

Tablica pamiątkowa wisząca w pawilonie głównym AGH (A-0)

późniejszych transformacji ustrojowych w europejskich państwach bloku wschodniego. Był jednym z najbardziej wpływowych przywódców XX wieku. Jego wybór na Stolicę Piotrową miał szczególny wpływ na wydarzenia w Europie Wschodniej i w Azji w latach 80. i 90. XX wieku. Przyczynił się do poprawienia relacji Kościoła katolickiego z judaizmem, islamem, z Kościołem prawosławnym oraz Wspólnotą Anglikańską. Był pierwszą głową Kościoła katolickiego, który odwiedził synagogę (Rzym). Zadbął także o reformę Kościoła. Jeszcze pod koniec lat 80. zreformował Kurię Rzymską, a w 1992 roku wydał nowy Katechizm Kościoła Katolickiego. Siedem lat później poparł działania na rzecz ochrony środowiska naturalnego, uznając, że niszczenie środowiska może być grzechem ciężkim. Wprowadził Kościół w nowe tysiąclecie, które postanowił uczcić wprowadzając obchody Roku Jubileuszowego. Podczas swojego pontyfikatu beatyfikował i kanonizował o wiele więcej osób niż jakikolwiek poprzedni papież. Ogłosił błogosławionymi 1345 osób i kanonizował 482 świętych, podczas 51 uroczystości. Mianował 231 kardynałów, na dziewięciu konsystorzach. Mianował także jednego kardynała in pectore – jego nazwisko nigdy nie zostało ujawnione. Wydał 14 encyklik, 14 adhortacji, 10 konstytucji apostolskich i 48 listów apostolskich. W ostatnich latach pontyfikatu Jan Paweł II musiał ograniczyć swoją aktywność ze względu na stan zdrowia. Jan Paweł II chętnie spotykał się z młodymi ludźmi i poświęcał im dużo uwagi. Na spotkanie w Rzymie 31 marca 1985 roku, który ONZ ogłosiła Międzynarodowym Rokiem Młodości, napisał list apostolski na temat roli młodości, jako okresu szczególnego kształtowania drogi życia, a 20 grudnia zapoczątkował tradycję Światowych Dni Młodości. Odtąd, co roku przygotowywał orędzie skierowane do mło-

dych, które stawało się tematem tego międzynarodowego spotkania, organizowanego w różnych miejscach świata. Po beatyfikacji Jan Paweł II został patronem Światowych Dni Młodości. Papież Jan Paweł II zmarł 2 kwietnia 2005 roku w Watykanie. Był papieżem przez 26 i pół roku (9666 dni). Ponadto dał się poznać, jako poeta i poliglota, a także aktor, dramaturg i pedagog. Filozof historii, fenomenolog, mistyk i przedstawiciel personalizmu chrześcijańskiego. W ceremonii pogrzebowej uczestniczyły delegacje z ponad 150 państw, a w Polsce ogłoszona została sześciodniowa żałoba narodowa. Miesiąc po pogrzebie rozpoczął się proces beatyfikacyjny Jana Pawła II, zakończony 1 maja 2011 roku. 27 kwietnia 2014 roku odbyła się wspólna kanonizacja Jana XXIII i Jana Pawła II. Wydarzenie to przeszło do historii Kościoła z powodu ogłoszenia świętymi dwóch papieży w obecności dwóch biskupów Rzymu – urzędującego Franciszka i emerytowanego Benedykta XVI.

Wśród wszystkich zaszczytów i wyróżnień, jakie otrzymał Jan Paweł II był również doktorat honoris causa Akademii Górniczo-Hutniczej. Jednakże zanim do tego doszło środowisko akademickie bliższe kontakty nawiązało z nim już w latach 50. Młodzież studencka i profesorowie aktywnie współpracowali z Karolem Wojtyłą, jako biskupem Metropolity Krakowskiej. Kontakty te były zarówno instytucjonalne, jak i prywatne. Pierwsze oficjalne kontakty AGH z Janem Pawłem II zostały nawiązane na początku jego pontyfikatu. W trakcie swojej pierwszej pielgrzymki do Ojczyzny – 8 czerwca 1979 roku – spotkał się na Skałce z profesorami uczelni Krakowa oraz przedstawicielami kultury, sztuki i nauki. W swojej homilii nawiązał do naszej uczelni:

„Dzisiaj żyjemy w epoce ogromnego narastania zainteresowań i zapotrzebowań techniki. Kraków także stał się wielkim ośrodkiem techniki już w okresie międzywojennym, z chwilą, gdy tu powstała Akademia Górniczo-Hutnicza”.

W maju 1991 roku przedstawiciele AGH uczestniczyli w pielgrzymce Małopolskiej Solidarności do Rzymu. 29 maja po mszy św. w prywatnej kaplicy Ojca Świętego, zostali przyjęci na prywatnej audiencji. Wręczyli mu wtedy, przekazany przez Rektora AGH prof. Jana Janowskiego, medal wybitny z okazji 70-lecia uczelni. Drugim ważnym wydarzeniem była I Pielgrzymka – w okresie 17–28 września 1994 roku – delegacji Senatu AGH do Rzymu z okazji 75-lecia uczelni. Uczestniczyło w niej około 50 osób, pod przewodnictwem

prof. Mirosława Handke – ówczesnego Rektora AGH. Pierwsze spotkanie z Ojcem Świętym odbyło się 21 września, podczas śródownej audiencji generalnej. Papież przechodząc obok uczelnianej grupy zatrzymał się na chwilę i wymienił słowa powitania z rektorem i stojącymi najbliżej członkami delegacji. 30 kwietnia 1998 roku na prywatnej audiencji Papież przyjął pielgrzymkę bibliotekarzy krakowskich uczelni, wśród nich byli również pracownicy Biblioteki Głównej AGH.

Kolejnym wydarzeniem we wzajemnych kontaktach było posiedzenie Senatu AGH w dniu 7 października 1998 roku, na którym przyjęte zostało przesłanie do Ojca Świętego, z okazji XX-lecia pontyfikatu. Dołączono również prośbę o uczynienie Świętej Królowej Jadwigi patronką jednoczącej się Europy oraz zaproszenie Jego Świątobliwości do odwiedzenia uczelni w roku jubileuszowym 80-lecia. Uchwała ta została przekazana podczas audiencji prywatnej 18 listopada 1998 roku przez delegację, której przewodniczył prof. Ryszard Tadeusiewicz – ówczesny Rektor AGH. Zaproszenie zostało przyjęte. Papieżowi подарowano łaskę górniczą, której głowica wykonana została, jako replika oryginału z Muzeum Żup Solnych w Wieliczce przez pracowników Odlewni Doświadczalnej AGH. 21 stycznia 1999 roku Papież przestał błogostawieństwo dla całej społeczności AGH z okazji 80-lecia uczelni. Podczas kolejnej wizyty w Ojczyźnie, 17 czerwca 1999 roku Ojciec Święty przybył przed gmach główny AGH, na spotkanie z jej pracownikami i studentami, w trakcie, którego poświęcił zrekonstruowaną figurę św. Barbary oraz sztandar Komisji Zakładowej NSZZ „Solidarność”.

II Pielgrzymka AGH do Rzymu odbyła się w dniach 14–28 września 1997 roku, a we wrześniu 1999 roku – z okazji 80-lecia uczelni – III Pielgrzymka pracowników AGH. Pielgrzymka, która miała być elementem obchodów jubileuszu 80-lecia uczelni stała się również wyrazem podziękowania Janowi Pawłowi II za czerwową obecność. 13 września Pielgrzymi dotarli do Rzymu i na śródowną audiencję generalną, z grupą uroczystie odzianych w akademickie togi profesorów, udali się na Plac św. Piotra. Po wygłoszeniu katechezy do wiernych, na koniec Papież zwrócił się do przedstawicieli AGH: „Serdecznie witam profesorów, pracowników i władze Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie. Wasza uczelnia wraz z innymi szkołami wyższymi Krakowa tworzy wielkie środowisko akademickie miasta, z którym nadal czuję się bardzo związany. Chętnie też wracam pamięcią do naszego krótkiego spotkania przed gmachem AGH podczas ostatniej mojej pielgrzymki do Ojczyzny i cieszę się, że do takiego spotkania doszło. Wiem, że bardzo o nie zabiegaliście. Było ono potrzebne. Dziś

phot. S. Matlik

Przed budynkiem głównym AGH (paw. A-0) Papież Jan Paweł II poświęcił sztandar „Solidarność” AGH

pragnę wam podziękować za waszą życzliwość. Na osiemdziesięciolecie istnienia akademii życzę, aby była zawsze żywym centrum rozwoju myśli technicznej i kształcenia kompetentnych kadr. Niech wasza patronka św. Barbara wyprasza wam potrzebne łaski. Z serca błogostawię”. Pątnicy odpowiedzieli trzykrotnym Szczęść Boże. Po zakończeniu audiencji generalnej na audiencję prywatną zostały zaproszone tylko osoby w togach. Jeszcze w sobotę, 18 września, pielgrzymi mieli możliwość spotkania z Ojcem Świętym. Wtedy też przekazali album przedstawiający historię figury św. Barbary na gmachu głównym AGH i dokumentujący jej poświęcenie przez Papieża w czerwcu 1999 roku. W październiku 1999 roku do Watykanu wraz z przedstawicielami władz Krakowa i województwa udał się prof. Ryszard Tadeusiewicz – ówczesny Rektor AGH. 16 października wręczył Papieżowi odlaną ze srebra miniaturkę figury św. Barbary. W trakcie krótkiej rozmowy, po raz kolejny, poruszona została kwestia przyjęcia przez Papieża honorowego doktoratu AGH. Otrzymana pozytywna odpowiedź uruchomiła procedurę nadania doktoratu. Senat AGH 2 lutego 2000 roku, przez aklamację, nadał Janowi Pawłowi II tytuł doktora honoris causa AGH w uznaniu ogromnych zasług w dziele głoszenia miłości i ładu moralnego we wszystkich dziedzinach ludzkiej egzystencji, a szczególnie w budowaniu etycznych fundamentów rozwoju techniki i technologii. W dniach 31 marca – 9 kwietnia 2000 roku odbyła się IV Pielgrzymka do Rzymu, w trakcie której uroczystie wręczono Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II doktorat honoris causa AGH. Delegacja Senatu liczyła 33 osoby, a w grupie pielgrzymkowej było około 250 osób. Sama uroczystość odbyła się 3 kwietnia 2000 roku w Sali Konsystorskiej i miała charakter uroczystego posiedzenia Senatu AGH. Po laudacji, wygłoszonej przez prof. Ryszarda

Tadeusiewicz, nastąpiło wręczenie dyplomu doktora honorowego podpisanego przez rektora i dziekanów wszystkich wydziałów AGH. Na lewe ramię Ojca Świętego Rektor AGH nałożył epitogium – szarfę w barwach uczelni z herbem i gronostajami, stanowiące zewnętrzny symbol doktora honoris causa naszej uczelni. Wręczono również spiszową plaketkę, specjalnie wykonaną na tę uroczystość przez pracowników Wydziału Odlewnictwa. Jej bogata symbolika przedstawia na awersie, w tle otwartych drzwi, widoczną postać Ojca Świętego. Napis na awersie i wierzchołkach ogłasza: „Nadanie Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II tytułu Doktora Honoris Causa Akademii Górniczo-Hutniczej w Krakowie AD 2000.” W górnej części plaketki znajdują się herby – papieski i Akademii. Na rewersie została upamiętniona wizyta Papieża w AGH. W dolnej lewej części widoczny jest fronton gmachu głównego AGH z figurą św. Barbary. Po przemówieniu Papieża nastąpiło zamknięcie oficjalnej części ceremonii i zaistniała możliwość osobistego spotkania z Ojcem Świętym. Podczas tej uroczystości akademii otrzymała od Papieża niezwykle dar – Jego portret wykonany techniką

majolikową. Dar ten obecnie zawieszony jest przed aulą w pawilonie A-0. Rektor postanowił też trwale upamiętnić to historyczne wydarzenie okolicznościową tablicą zawieszoną na filarze ściany auli, w której Senat AGH podjął uchwałę nadania Papieżowi doktoratu honoris causa AGH. Została ona odsłonięta podczas inauguracji roku akademickiego 2000/2001. Kolejne pielgrzymki odbyły się: V Pielgrzymka 19–29 września 2004 roku, a VI Pielgrzymka 28 kwietnia – 7 maja 2006 roku. Od 2006 roku Społeczność Akademicka AGH organizuje Dni Papieskie.

6 kwietnia 2005 roku zwołano Senat Żałobny AGH, prof. Ryszard Tadeusiewicz wygłosił mowę pożegnalną, a cała społeczność oddała hołd Janowi Pawłowi II. Spontanicznie w dobie po śmierci Papieża, na miasteczku studenckim AGH pojawiły się krzyże pamięci, utworzone z rozświetlonych okien czterech akademików. Krzyże, mające upamiętniać zmarłego Ojca Świętego, były doskonale widoczne z pobliskiej trasy E-4, robiły niesamowite wrażenie. Jan Paweł II wielokrotnie podczas swych pielgrzymek przejeżdżał właśnie tędy, obok miasteczka studenckiego. W oknach innych budynków miasteczka studenckiego rozbłyły tysiące świateł. W ten sposób chciano zaznaczyć pamięć o Ojcu Świętym.

7 listopada 2008 roku w holu pawilonu A-0 uroczystość odsłonięto tablicę pamiątkową poświęconą 30 rocznicy wyboru kardynała Wojtyły na Papieża. Odsłonięcia dokonali: prof. Antoni Tajduś – ówczesny Rektor AGH oraz prof. Ryszard Tadeusiewicz – były Rektor AGH. Tablicę poświęcił ksiądz prałat Andrzej Waksmański. Tablicę zaprojektował i wykonał artysta rzeźbiarz Michał Bartkiewicz. Przedstawia ona postać Jana Pawła II na tle gmachu głównego AGH. Znajduje się tam też sentencja: „Labore creata, labori et scientiae servio” (Z pracy powstałam, pracy i nauce służę), która jest dewizą naszej uczelni oraz informacja o Papieżu doktorze honoris causa AGH. Uroczystość ta zakończyła obchody Dni Papieskich w AGH.

Równie wymownym dowodem związków akademii z Papieżem są wydawnictwa książkowe dr. Jana Galarowicza, które poświęcone są nauce i działalności Jana Pawła II. Książka „Wstuchując się w głos sumienia”, będąca komentarzem do Encykliki Jana Pawła II „Veritatis Splendor”, wydana w 1997 roku, została zadedykowana Papieżowi i opublikowana, jako wydawnictwo specjalne AGH dla uczczenia wizyty Jana Pawła II w Krakowie w dniach 7–8 czerwca 1997 roku.

W 2011 roku w Bibliotece Głównej AGH prezentowana była wystawa „Doktor Honoris Causa 2000 – Jan Paweł II”, a w 2015 roku „Święty Jan Paweł II w pamięci krakowskich kolekcjonerów”. Obecnie prezentowana jest ekspozycja „Jan Paweł II – Nauczanie – Związki z AGH. W 40 rocznicę inauguracji pontyfikatu 16 X 1978”.

Źródła:

- Dni Jana Pawła II w Krakowie i Małopolsce. Vivat Akademia 2009, nr 2, s. 19, [foto]
- Encyklopedyczny słownik sławnych Polaków. Warszawa, 1996, s. 128
- Korpanty E. : Spotkania z Papieżem – w fotografii uwiecznione. Biuletyn Informacyjny Pracowników AGH 2000, nr 81/82, s. 7, [foto]
- Mitkowski S., Suliński P.: Uroczyste wręczenie doktoratu honoris causa AGH Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II. Biuletyn Informacyjny Pracowników AGH 2000, nr 77, s. 1, 14-21, [foto]
- Nowak R. : Dni Jana Pawła II w Krakowie i Małopolsce. Biuletyn AGH 2008, nr 11, s. 2–6, [foto]
- Polski górnik został świętym : 27 kwietnia 2014. Gwarek Karol Wojtyła. Red. Wiktor Skworc. Katowice 2014. 284 s. , [foto] [Seria Poczet Gwarków Śląskich, z. 8]
- Posiedzenie Senatu AGH w dniu 2 lutego 2000 r. Uchwała Nr 1/2000 Senatu AGH z dnia 2 lutego 2000 r. w sprawie nadania tytułu doktora honoris causa AGH Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II. Biuletyn Informacyjny Pracowników AGH 2000, nr 75, s. 1–3, [foto]
- Rzadkosz S.: Historia zapisana w odlewach. Biuletyn Informacyjny Pracowników AGH 2000, nr 83, s. 2–3, [foto]
- Senat żałobny AGH : 6 kwietnia 2005 r. Biuletyn Informacyjny Pracowników AGH 2005 nr 140, s. [2], [foto]
- Sieński H. : Doktor Honoris Causa AGH 2000 - Papież Jan Paweł II. Biuletyn AGH 2011, nr 40, s. 23–25, [foto]
- Społeczność AGH pożegnała Jana Pawła II. Biuletyn Informacyjny Pracowników AGH 2005 nr 140, s. [1], [foto]
- Suliński P.: Klub Rzymski : minęło 10 lat. Biuletyn Informacyjny Pracowników AGH 2005, nr 140, s. 18, [20], [foto]
- Tadeusiewicz R. : Laudacja związana z nadaniem Jego Świątobliwości Ojcu Świętemu Janowi Pawłowi II tytułu Doktora Honoris Causa Akademii Górniczo-Hutniczej im. Stanisława Staszica w Krakowie. Biuletyn Informacyjny Pracowników AGH 2000, nr 77, s. 13
- Tadeusiewicz R. Pożegnanie Ojca Świętego. Biuletyn Informacyjny Pracowników AGH 2005 nr 140, s. 3, [foto]
- Wielka encyklopedia PWN. [t.] 12 : Iglésias – Joanna d’Arc. - Warszawa, 2002, s. 383–386
- Wizyta Ojca Świętego Jana Pawła II w AGH 17 czerwca 1999 r. Biuletyn Informacyjny Pracowników AGH 1999, nr 68, s. 2, 14-15, [foto]